

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. An Meßias jam venerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

gatus vel certe loqui de tempore, quod necdum erat positum. Quod ad daemones attinet (de bonis Angelis non constat ex Patribus) illos latuit ex subtractione divini concursus, ideoque in Conclusionem dictam est: quantum est de se. Videtur tamen daemones permissum fuisse, saltem tempore praedicationis, cognoscere arguitive hoc mysterium, tum ex miraculis, tum ex impletione Scripturarum. Unde Luca 4. & 8. & Matth 8 satis exprimitur, quod daemones sciverint ipsum esse Christum, quoniam ideoque vocabant filium Dei altissimi: etsi non sciverint ita mysterium & fructum passionis, juxta illud 1. ad Cor. 2. Si cognovissent, numquam Dominum gloriae crucifixissent (si tamen hoc de daemionibus, & non de Principibus Judaeorum intelligendum sit) etsi forte aliquantulum suspicarentur, ideoque per uxorem Pilati passionem impedire daemon niteretur, ut multi putant cum S. Leone Papa & Scoto: quamvis Alij putent fuisse Angelum bonum.

raele, nec ullum neque Dei veri, neque idoli colendi instrumentum. Ergo Messias jam venit: atqui de nullo est apparentia, nisi de Jesu Christo; ergo Jesus ipse est Messias.

Defecit porro sceptrum de Juda, dum exclusa gente Assamæorum seu Machabæorum intrusus est Herodes alienigena, qui teste Josepho regnavit annis 37. & sub cujus regni finem Christus est natus. Ut proinde ly donec idem sit, ac sub idem tempus, sic scilicet ut rex alienigena & Messias invicem contingant: in tam immensa enim annorum multitudine, quæ intercurrit inter vaticinium ejusque impletionem, modica ista antecessio regni inchoati Herodis pro nihilo reputatur.

Quod verò Herodes fuerit alienigena, & quidem Idumæus, testatur Josephus serè contemporaneus, & tradunt Patres communiter. Nisi quod varii secuti Julium Africanum faciant eum genere Alcalonitam, etsi in Idumæa natum. Quod equidem ad propositum nil refert. Et aliàs hac in re magis credendum Josepho, qui testatur fuisse genere Idumæum. Nullam verò apparentiam habet, quod Terntellus contendit eum fuisse Judæum, & quidem de tribu Juda. Infundatum similiter est, quod Scaliger contendit Idumæos non posse dici alienigenas, ex quo à Joanne Hyrcano edomii omnes sunt Judæis per circumcisionem aggregati; veluti Proselyti, ut testatur Josephus. Hoc enim non obstat, quin Herodes appelletur & sit alienigena, scilicet genere seu familiâ, etsi non Religione. Idque intento Vaticinii sufficit, defecisse scilicet circa adventum Messiae sceptrum in populo Judaico, datumque non defecendenti ex Israel. Deinde gratis concessio, quod sive Terntellus sive Scaliger contendit, saltem perfectissimè defecit omnis regia & principalis auctoritas, quando amoto post nativitatem Christi Archelao Herodis filio, Judæa reducta est in Provinciam, cui Prætes Gentilis à Romanis est assignatus. Quod etiam sufficeret ad convincendos Judæos.

13. Sceptrum de Juda defecit in Herode.

Quis fuit alienigena Idumæus natione.

Etsi Proselytus, seu religione Judæus.

Atque etiam natione Judæus foret, adhuc ex vaticinio Jacob convinceretur Judæi.

14. Difficultas movetur, quod dudum antea videatur defecisse sceptrum in Machabæis.

QUÆSTIO II.

An Messias jam venerit?

11. Messias idem quod Christus seu unctus.

Iesum esse Messiam pertinaciter negant Judæi.

12. Alij verò Christiani. Probatur ex vaticinio Iacob. Genesis 49.

MESSIAS idem Hebraicè quod græcè Christus, latine unctus, designat hominem quemdam ex Judæis descendentem, à Deo & Prophetis prædictum, ac promissum in regem & salvatorem, de quo Sanna ita Joa 4. Scio quia Messias venit, qui dicitur Christus. Cui Salvator ait: Ego sum qui loquor tecum. De quo etiam nuncius dubitat qui se Christianum profitetur, sed neque apud perfidos Judæos dubium est, quin jam venerit homo ill: qui dicitur Jesus, qui multa miranda fecit, & tandem fuit actus in crucem: cum hoc sit tam certum ex traditione & historiis, ipsoque Josepho eorum historiographo, quam quod apud Macedones fuerit Alexander, vel apud Romanos Cæsar: pertinaciter tamen negant eum esse Messiam.

Oppositum autem probatur ex Scripturis veteris Testamenti, quas solas Judæi admittunt. Nam Gen. 49. prædicit Jacob: Non auferetur sceptrum de Juda, & dux de femore ejus, donec veniat qui mitendus est; id est, Messias (ut vertit Chaldaea Paraphrasis) & ipse erit expectatio Gentium. Ubi aperte prædicitur in Tribu Juda sive Gente Judaica potestatem regiam sive principatum non defecturum, donec veniat Messias: constat autem evidentè illum multis sæculis irrecuperabiliter defecisse, ut non posset claris in aliqua Gente aut Natione deficere. Ideoq; hoc ipsum etiam infamissimo Christianis Rabbino, Davidi Kimhi veritas extorsit, qui prophetiam Osee 3. v. 4. fitetur jam in Judæis adimpleri, quando (inquit) nobis neque Rex est neque Princeps ex II-

Herinc: Sum. Theol. Pars IV.

Major difficultas est, quomodo non dudum antea defecerit imperium seu principatus de Juda; si non in captivitate Babilonica, aut etiam immediate post, quando Zorobabel à Rege Persiæ datus fuit Judæis in ducem: saltem tunc, quando deinceps summa potestas & gubernatio reipublica mansit penes Pontifices, tum ante tempora Machabæorum, tum illorum potissimum & successorum tempore. Quod autem Quidam somniarunt Machabæos fuisse de tribu Juda, manifestè repugnat Scripturæ 1. Machab. 2. ubi pater Machabæorum Mathathias dicitur Sacerdos ex filiis Joarib, adeoque non ex tribu Juda, De qua nullus aliarum præsto fuit, ut ait Apostolus ad Hebr. 7.

Ad quam
est triplex
responsio.
Prima res-
ponsio.

Ad hanc difficultatem est triplex responsio. Prima est, Pontifices istos, præsertim Machabæos, fuisse per lineam maternam ex tribu Juda prognatos regieque Davidis familiæ insertos. Quod quoad Machabæos esse in comperto, etiam apud Rabbinos sive Judæos, observat *Baronius in Apparatu ad Annales*. Observatio tamen ista alius non est certa. Eaque admittâ, adhuc difficultas est, quod (ut Judæi censere solent) familia matris non sit familia. Minus valet, quod in probationem à quibusdam assumitur illud 1. *Machab. 5. Viri Juda magnificati sunt valde in conspectu omnis Israël*. Ibi enim per Judam intelligitur Judas Machabæus, qui, & viri sub eo militantes ob partas victorias erant apud ceteros nominati. Unde *Versio Græca* habet: *Vir Judas & fratres ejus &c.* Qui tamen huic responsioni adhæere maluerit, dicere posset, etiam lineam maternam considerari eatenus, quod ubi femina præesse possunt (quas apud Judæos præesse potuisse, patet ex *Debbora* matre in Israël & ex *Athaliæ* regno) non censeatur sceptrum in familia illa defecisse, ex qua adhuc femina superest, vel quam mascula proles saltem secundum lineam feminæ tangit, ut habet *Leonardus Marinus* in hunc locum scribens.

15.
Secunda
responsio.

Secunda responsio est jus principatus mansisse penes tribum Juda, etiam interdum ex alia tribu assumerentur ducis: sicut imperium erat penes Romanos, & regia potestas est penes Polonos, & regia potestas est penes Polonos, tamen non raro eligerentur exteri. Sed contra facit, quod alioquin ad sensum Scripturæ non defecisset sceptrum etiam per alienigenam, si Judæi in illum consensissent, prout teste *Josepho* postea in *Herodem*, præstito ei fidelitatis juramento, consenserunt. Deinde stabilito regimine Pontificum, successerunt sine electione filii parentibus, simul atque hi filios habuerunt; ut ex eorumdem genealogia constat.

16.
Tertia res-
ponsio.

Tertia responsio est multorum etiam Patrum, per Judam intelligi non solum tribum Juda, sed etiam totam Gentem, quæ ab ipso postea denominata, & ipsius tribui quodammodo incorporata fuit. q. d. Imperium gentis Judaicæ non auferetur ab ea, ita ut decidat in alienigenam, donec veniat Rex ille regum Messias. Nam maxime post captivitatem Babylonis quando tribus illa cum paucis ex tribu Benjamin, Levi & aliis in Palæstinam rediit, tam exigua fuit habita ratio ceterorum, ut tam primum omnes Judæi sint appellati, & terra Judæa, Genique & Regnum Judæorum, teste *Josepho*, *Eusebio* & aliis. Unde consequenter regnum censebatur istius tribus, etiam Principes ex alia tribu imperarent. Itaque ad Judam dirigendo quæ Genti Judaicæ convenirent, voluit significare Spiritus sanctus fore, ut tempore impletionis

huius vaticinii omnium tribuum & totius regionis esset nomen commune, scilicet populus & terra Juda, loquens sicut postea utus loquendi viguit. Quomodo nomen Juda etiam sumitur *Malach. 3.* & pluries 1. *Machab. 1.* & alibi.

Probatur II. ex *Dan. 9.* ubi varia manifestè prædicuntur de adventu & passione Messie implenda intrâ 70. hebdomadas, annorum scilicet, quæ faciunt annos 490. adeoque certissime jam à plurimis sæculis effluerunt, undecumque sumatur hebdomadarum initium, & sive censeantur anni lunares, ut vult *Julius Africanus* & pauci alii, sive solares, ut habet vera & communis Doctrina. Unde verè dixit noster *Lyranus* in cap. 9. *Dan.* in fine: *Non remanet Judæis excusatio ex diversitate computationum: cum tempus 70. hebdomadarum, qualitercumque computetur, jam per mille annos (adde tot alios centenos) transferri in præteritum, & amplius. Sola igitur obstinatio malitiosa tenet eos in perfida expectatione Messie.* Omnium tamen Interpretum, Patrum & Orthodoxorum sententiâ & calculo finitæ sunt hæ hebdomades circa tempus Christi. Ipeque contextus clamat esse de eo sermonem: manifestumque est in eo esse impleta, quæ ibi prædicuntur, aut circa tempus ejus. Quamvis ob tam præcæ Chronologiæ obscuritatem & varietatem difficile sit primum & ultimum annum istarum hebdomadarum præcisè consignare, præsertim cum annorum computus ineundus sit magnâ ex parte iuxta profanorum scriptorum, quos sæpe contingit errare, historias. Unde mirum in modum variant Interpretes, dum alii initium sumunt à facultate per *Cyrum* Judæis concessâ circa restaurationem templi, alii ab eadem per *Darium* postea renovatâ; de qua est sermo in *lib. 1. Esdræ*: alii ab anno septimo *Artaxerxis* longimani (qui & *Assuerus*, cujus uxor fuit *Hester*) quo is misit *Esdram* in *Jerusalem* cum multis Judæis, concessâ ei omni petitione: alii plerique ab anno 20. ejusdem, quo data est *Nehe-miæ* facultas restaurandi urbem cum suis muris 2. *Esdræ* 2. eò quod sic propriè accipiuntur verba *Gabrielis* Archangeli *Daniel. 9.* *Ab exitu sermonis, ut iterum aedificetur Jerusalem, usque ad Christum Ducem hebdomades septem & hebdomades sexaginta duæ erunt;* quando nimirum Christus se ostendere incipiet tamquam ducem & Evangelii præcorsem. Ut autem rectus sit computus, dicunt hi Auctores intelligi annum vigesimum, non quo solus regnavit, sed junctis 10. annis, quibus fuit consors regni patris sui *Xerxis*. De quibus vide *Petavium lib. 12. de Doctrina temporum cap. 17. & sequens. Suarez hic disput. 1. sect. 2. & alios.*

Probatur III. ex *Aggai 2.* *Adhuc unum modicum est, & commovebo calum & terram &c. & vobis desideratus cunctis Gentibus, & implebo domum istam*

Quaest. III. An Messias fuerit verus Deus & verus homo. 7

istam gloria Magna erit gloria domus istius
 novissim^o plusquam primas; quia videlicet Deus
 non nebulam quadam, uti olim templum
 Salomonis, quo erat secundum multo ab-
 jectius & humilior, sed sua reali praesentia in
 humanitate assumpta illud implebit longe
 augustius & gloriosius. Cui consonat illud
 Malach. 3. *Et statim veniet ad templum sanctum
 suum dominator, quem vos queritis &c.* Quo-
 modo autem unicum tantum modicum adhuc
 restabat tempore *Aggai* (qui haec vaticini-
 natus fuit tempore Darii Hyllaspis, ut pa-
 tet 1. *Esdrae* 5. anno scilicet secundo regni
 ejus, adeoque quingentis & amplius ante
 Christum annis) quomodo statim ventur-
 us erat juxta vaticinium *Malachiae*, si nec
 modo advenerit. Immo quomodo secunda
 domus seu templum implebitur umquam
 majori gloria, aut dominator ad illud ve-
 niet, quod nunc a tanto tempore funditus
 est eversum?

17. *Et Mala-
 chia,*

19. *Et alia Pro-
 phetia in
 Christo im-
 ploria,*

*Denique ex
 notis fidei.*

20. *Iudaorum
 caecitas cum
 suo funda-
 mento dote-
 giatur.*

18. *etiam ex
 prophetia
 Aggai,*

Probatur IV. ex pluribus Prophetiis de
 nativitate ex Virgine in Bethlehem & tem-
 pore pacis, de Praecursore, de ingressu hu-
 mili in Jerusalem super asinam, de miracu-
 lis, de reliqua vita, passione, morte & resur-
 rectione venturi Messiae: quae omnia ex-
 actissime verificantur in Christo.

Probatur denique ex Notis fidei Chri-
 stianae, tum generalibus, tum specialibus,
 puta miraculis, quibus hoc mysterium est
 confirmatum; ut patet ex actis Apostolo-
 rum & Ecclesiasticis Historiis, ipsisque ope-
 ribus miraculosis Christi. Quo argumen-
 to ipse Christus probavit se esse Messiam,
 respondens discipulis Joannis *Matth. 11. &
 Lucae 7. Euntes renuntiate Joani, quae audistis &
 vidistis: Caeci vident, claudi ambulant &c.* juxta
 illud vaticinium *Isaiae 35. Deus ipse veniet &
 salvabit vos. Tunc aperientur oculi caecorum &c.*
 Sicut itaque notae fidei Christianae, sig-
 nanter miracula, faciunt eam evidenter
 credibilem, etiam Gentilibus; sic quoque
 auctorem ejusdem Jesum Christum seu
 Messiam: idque potiori sane fundamento,
 quam Judaei ipsi sibi vel aliis credibile face-
 re valeant, Moysen, *Isaiam* & similes fuisse
 veros Prophetas a Deo missos.

Decipiuntur autem Judaei expectantes
 Messiam divitem, & multas divitias affe-
 rentem; qualiter depingitur *Joelis 3. Isaiae 6.
 Amos 9.* Quod tamen spiritualiter est intel-
 ligendum: cum alibi depingatur pauper &
 humilis, vir dolorum & sciens infirmita-
 tem, cujus livore sanati sumus. Similiter
 quae de habitacione lupi cum agno, & exal-
 tatione templi & montis Sion praedicuntur,
 de pace & gloria spirituali Ecclesiae sunt in-
 telligenda. Denique errant Judaei, quia non
 noverunt distinguere duplicem Messiae ad-
 ventum; primum humilem, quando venit
 judicari, secundum in Majestate quando
 venturus est cum gloria judicare. De quibus
 tamen adventibus diversimodè locuti sunt
 Prophetæ.

Petes, cur Messias venerit in fine tempo-
 rum potius, quam in principio? Resp. cum
 D. Bonavent. *dist. 1. art. 2. quest. 4.* ob quadrupli-
 cem rationem. I. ob peccatum puniendum.
 In hoc enim manifestatur divina ultionis
 & veritas, quae tantos clamores sustinuit, an-
 tequam vellet descendere, Adamo interim
 cum sua posteritate in lymbo exulante a
 paradiso. II. ad morbum melius curandum,
 ingesta meliori infirmitatis notitia, ut sic
 homo ante curacionem de sua impotentia
 & ignorantia, tam in Lege naturae quam
 scriptae convictus, confugiendo ad divinam
 gratiam efficaciter curaretur. III. quia recto
 ordini congruebat, ut plenum & maxi-
 mum beneficium usque ad diem seu tem-
 poris plenitudinem differretur. IV. ut sic
 Incarnationis beneficium amplius com-
 mendaretur: quod enim amplius differtur
 & diutius desideratur, pretiosius reputatur:
 & ideo hoc inter Dei beneficia pretiosis-
 simum, prius debuit esse desideratum &
 expectatum, quam exhibitum. Aliae adhuc
 excogitari & adferri possent congruentiae;
 quas Nonnulli congerunt.

21. *Cum Messias
 venerit in
 fine tempo-
 rum.*

QUAESTIO III.

**An Messias in lege promissus fuerit
 verus Deus & verus homo?**

Dico I. Messias est verus Deus. Est de
 fide ex *Symbolo Niceno*, ac pluribus
 utriusque paginae Scripturis contra *Iudeos*,
Arianos, *Ebionitas*, *Carpocratianos*, *Cherinthianos*,
Photinianos & plures alios haereticos negan-
 tes divinitatem Christi, qui videri possunt
 apud nostrum *Alphonsum a Castro V. Christus*,
Haeresi 1.

22. *Messias est
 verus Deus.*

Probatur I. ex *Isaiae 9. Parvulus filius datus* *Probatur ex
 est nobis, & vocabitur admirabilis, consiliarius, Deus Testamento
 &c. Cap. 35. Deus ipse veniet, & salvabit vos: tunc
 veteri.*
*aperientur oculi caecorum &c. Baruch 3. Hic est Deus
 hostes, & non estimabitur alius adversus eum
 Post hac in terris visus est &c. Psal. 109. David
 adaequat eum Domino Deo dicens: Dixit
 Dominus Domino meo: Sede a dextris meis &c. Ex
 utero ante luciferum genui te. Quo etiam loco
 Davidis ipse Christus usus est contra Ju-
 daeos existimantes Messiam esse tantum
 filium David: quia Pater non vocat filium
 Dominum.*

Probatur II. specialiter contra Haereti-
 cos ex novo Testamento *Joan. 1. Deus erat
 Verbum &c. Et Verbum caro factum est &c. Cap.
 8. Antequam Abraham fieret, ego sum. Cap. 10.
 Ego & Pater unum sumus. Cap. 20. dixit ei
 Thomas: Dominus meus & Deus meus. Et Epist.
 1. c. 5. Hic est verus Deus. Et ad Rom. 9. Ex quibus
 est Christus secundum carnem, qui est super omnia
 Deus benedictus. Et alibi saepissimè. In eam-
 dem veritatem conspirant omnia Concilia
 & Patres. Vide Scholasticos, tum hic, tum in
 materia*